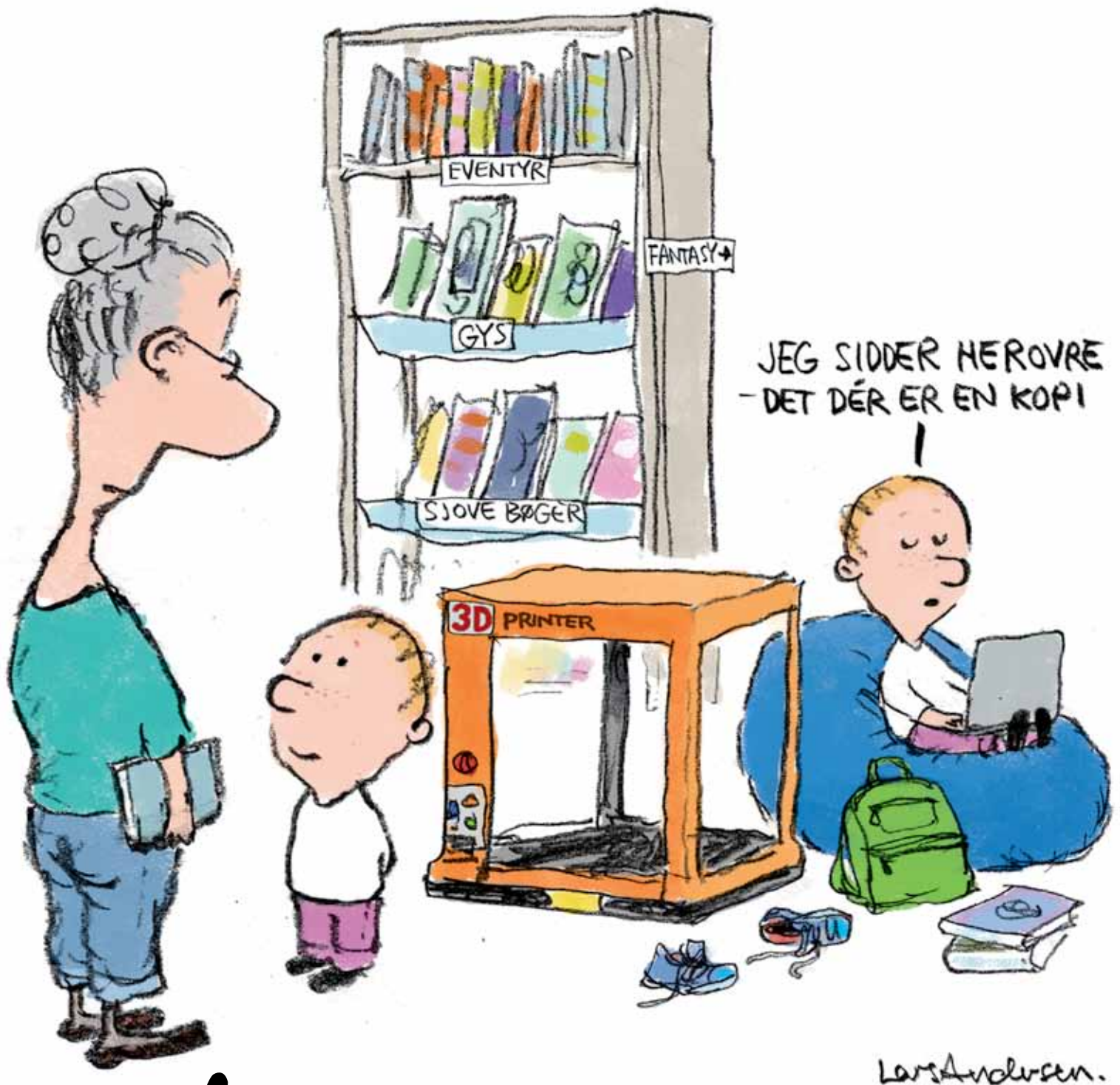

LæringsCentret

Nordisk tema

Claus Deleuran Prisen

Claus Deleuran Prisen er en tegneseriepris, der uddeles af foreningen Danske Tegneserieskabere. Prisen består af en statuette og uddeles årligt i fem kategorier:

Bedste danske tegneserie 2017: Johan F. Krarup for "Styrelsen"

Bedste danske debut 2017: Kenneth Bøgh Andersen for "Skæbne-mageren"

Bedste danske tegneserietegner 2017: Tom Kristensen for "Martin"

Bedste danske tegneserieforfatter 2017: Johan F. Krarup for "Styrelsen".

Bedste danske tegne-seriefarvelægger 2017: Søren Mosdal for "Metrozone".

ALMA-Prisen 2018

Nominerede kandidater fra Danmark:

Aakeson, Kim Fupz, forfatter
Brøgger, Lilian, illustrator

Jensen, Louis, forfatter
Pardi, Charlotte, illustrator

Kulturministeriets Forfatterpris og Illustratørpris 2017

Vinder af Forfatterprisen: Mette Vedsø for "Hest Horse Pferd Cheval Love":

Motivering: Mette Vedsø har med værket "Hest Horse Pferd Cheval Love" formået at højne hestebogsgenren, så den fremstår som en særegen, kunstnerisk, poetisk og flertydig fortælling. Naja og Taxa kommer fra to forskellige verdener, men den store og altoverskyggende kærlighed til heste ophæver alle sociale skel og binder de to piger sammen i et tæt venindeskab. Smukke mælkebøttefnok illustrerer historien med den grusomme påmindelse om, at forandring er en del af livet. "... Fnok", siger Naja, "... fuck", griner Taxa. I en skarp, mættet og samtidig overdådig stil leger Mette Vedsø med sproget, og hun mestrer på én gang at skrive med høj litterær kvalitet og appellere til børn. Helstøbt og mere til.

Mette Vedsø (f. 1968) er uddannet i kemi og bioteknologi og siden på Forfatterskolen for børnelitteratur. Hun har siden 2010 udgivet en lang række anmelderroste børne- og ungdomsbøger. I 2016 var hun nomineret til Kulturministeriets Forfatterpris for børne- og ungdomsbøger for "Tove tænker – dobbelt så gammel". Et tredje bind i serien udkommer i foråret 2018. I 2017 blev hun tildelt Statens Kunstfonds Legatudvalg for Litteraturs 3-årige arbejdslegat.

Vinder af Illustratørprisen: Kristian Eskild Jensen for "Og de onde lo – amoralske fabler" (Tekst: Ellen Holmboe):

Motivering: Det er ikke hver dag, at børnelitteraturen bliver beriget med så grumme historier, hvor moralen er løbet sin vej og grådighed, egoisme, dovenskab og gruppepres reagerer. Det er heller ikke hver dag, at et forholdsvis ukendt navn på den danske børnelitteraturscene, Kristian Eskild Jensen, erobrer spotlyset så overbevisende som her. Der er tale om et utroligt smukt værk, helstøbt i samspillet mellem tekst og tegning og med en detaljerigdom som få. Det er ydermere heller ikke hver dag, at børnelitteraturbilledsiden emmer af gamle dage, så markant anderledes i sin ornamentale stil end flertallet af danske børnebøger. Illustrationerne trækker tråde til 1800-tallets fabler, hvor dyrene havde hovedrollen i fortællingerne, og farveholdningen var begrænset. Men modsat datidens opbyggelige fabler er al moralsk logik suspenderet til fordel for kynisme og tilfældighedernes spil. Enhver er sig selv nærmest. Som da sjakalen narrer hyænen til at tro, at den deler alt sit bytte. Eller da skaden narrer egernnet til at fremvise, hvor han har gemt vinterforrådet af nødder. Det er morsomt illustreret og fortalt.

De naturalistiske blyantstegninger har været tre år undervejs og er primært holdt i sorte, brune, grønne og hvide farver. De er rige på detaljer og imponerer ved deres håndværksmæssige kunnen, som giver mindelser om datidens anskuelsestavler. Man får lyst til at nærstudere falkens næb og spurvens vinger. Det er et værk, der på samme tid mimer og vender fablen på hovedet. Det er amoralsk og grumt. Det er morsomt og smukt. Tekst, ramme og billede udgør en helhed, som gør hvert opslag til en læseoplevelse, som kalder på fordybelse.

Kristian Eskild Jensen (f. 1972) er BA i visuel kommunikation fra Kent Institute of Art Design, Maidstone, England og har arbejdet med alt fra grafisk identitet, film og tv til undervisningsbøger, børnebøger og magasiner.

Kulturministeriets Forfatterpris for børne- og ungdomsbøger har været uddelt siden 1954. I 1979 kom Kulturministeriets Illustratørpris for børne- og ungdomsbøger til.

Opslagstavlen	2
Leder	3
Nordisk tema:	
Hurra for det nordiske	4
Morgengry på Ellebækskolen	8
Internordisk samarbejde i Aarhus	10
Biblioteksdidaktik i praksis:	
Neb-Senus forbandelse	12
Hvorfor er der ingen der spørger om det digitale virker?	14
U-landskalenderen: Børn på flugt	18
Det kgl. Bibliotek – det er for børn!	20
Pensionistgruppens sommertur + Tur med Lokalkreds Sjælland og Øerne	22
Jeg har lige læst.	23

Nomineringer til Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturpris 2018

DANMARK

"Lynkineser" af Jesper Wung-Sung og Rasmus Meisler (ill.), Dansk lærerforening, 2017
"Hest Horse Pferd Cheval Love" af Mette Vedsø, Jensen & Dalgaard, 2017

FINLAND

"Kurnivamahainen kissa" af Magdalena Hai & Teemu Juhani (ill.), Karisto, 2017
"Pärlfiskaren" af Karin Erlandsson, Schildts & Söderströms, 2017

FÆRØERNE

"Træið" af Bárður Oskarsson, Bókadeild Føroya Lærarafelags, 2017

ISLAND

"Vertu ósýnilegur – Flóttasaga Ishmaels" af Kristín Helga Gunnarsdóttir, Forlagið, 2017
"Skrímsli í vanda" af Áslaug Jónsdóttir, Kalle Güettler & Rakel Helmsdal, Forlagið, 2017

NORGE

"Ingenting blir som før" af Hans Petter Laberg, Cappelen Damm, 2017
"Alice og alt du ikke vet og godt er det" af Torun Lian, Aschehoug forlag, 2017

DET SAMISKE SPROGOMRÅDE

"Joekoen sjehteles ryöjnesjæjja" af Anne-Grethe Leine Bientie & Meerke Laimi Thomasson Vekterli (ill.), Idut, 2014

SVERIGE

"Fågeln i mig flyger vart den vill" af Sara Lundberg, Mirando Bok, 2017
"Norra Latin" af Sara Bergmark Elfgren, Rabén Sjögren, 2017

ÅLAND

Pärlfiskaren af Karin Erlandsson, Schildts & Söderströms, 2017
Vinderen af Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturpris offentliggøres og modtager prisen på 350.000 danske kroner den 1. oktober på Den Norske Opera & Ballett i Oslo i forbindelse med Nordisk Råds session.

Om Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturpris

Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturpris blev uddelt for første gang på Nordisk Råds session i 2013 sammen med Nordisk Råds øvrige priser. Uddelingen er resultatet af de nordiske kulturministres

Pædagogisk LæringsCenterForening
Hjemmeside: www.plcf.dk
E-mail: plcf@outlook.dk

Redaktør

Eline Mørch Jensen
Weysesgade 9, 2100 København Ø.
Tel: 3918 3115 / 2171 7027
eline.moersch@gmail.com

Landsstyrelsen

Formand

Birgitte Reindel
Sophie Magdelenes Vej 1a, st.th, 3460 Birkerød
Tel (privat): 2329 6263
Tel (arbejde): 3366 4100
birgitte.reindel@skolekom.dk

Anne Foverskov
anne.foverskov@skolekom.dk

Kirsten Bundgaard Lassen
kirsten.bundgaard.lassen@skolekom.dk

Steen Juul Møller
steen.juhl.moeller@skolekom.dk

Karin Kjeldsen
karin.kjeldsen@skolekom.dk

Pensionistgruppen

Formand Stig Bergmann
Stokkemærkevej 19, 2730 Herlev
Tel (privat): 2254 5456
Tel (forening): 51 95 6777
stig@bergmann.st

Annoncer og ekspedition

PLCF Kommunikation
Banevang 5, 7100 Vejle
PLCFKom@danskklf.dk

Adresseændring meddeles til
PLCF Kommunikation.
Abonnement: Kr. 725,- inkl. moms.

Næste nummer af læringsCentret
udkommer primo september 2018.

Udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 1.500 – ISBN 0105-9556

Design og grafisk produktion
CS Grafisk A/S

Deadlines:

Nr. 5: 1. august (udkommer primo sept. 2018)
Nr. 6: 1. september (udkommer primo okt. 2018)
Nr. 7: 1. oktober (udkommer primo nov. 2018)

Artikler i LæringsCentret dækker ikke
nødvendigvis redaktionens og/eller Pædagogisk
LæringsCenterForenings synspunkter.

Forside: Lars Andersen

Medlemskab: Skriftligt via hjemmesiden på
www.plcf.dk.

Kontingent: Opkræves én gang årligt i oktober.

Overgang til pensionistfraktionen: Skriftligt
via hjemmesiden (PLCF.dk)

Flytning, navneskift m.v.: Skriftligt via
hjemmesiden (PLCF.dk) eller direkte til
laeringscenterforening@danskklf.dk.

Her er endnu en opgave, PLC kan byde ind på

I 2017 vedtog folkeskoleforligskredsen at løse bindingerne på Fælles Mål, således at videns- og færdighedsmålene nu kun er vejledende. Kompetencemålene er stadig bindende sammen med videns- og færdighedsområderne. Intentionen med lovændringen er, at folkeskolens formål får en mere central rolle i undervisningen sammen med fagenes formål. Desuden skal man lokalt mærke en større frihed til at tilrettelægge undervisningen på den bedste måde. Ministeren nedsatte samtidig en rådgivningsgruppe, der skal rådgive ministeren om implementeringen af aftalen. Rådgivningsgruppen skal også komme med anbefalinger til de faglige arbejdsgrupper, der skal arbejde med revidering af læseplaner og vejledningsmateriale. Rådgivningsgruppen med professor Lene Tanggaard i spidsen inviterede i april sammen med ministeriet til et seminar, hvor mange forskellige af folkeskolens interessenter fik mulighed for at komme med input til gruppens videre arbejde. Vi blev præsenteret for gruppens udkast til fem pejlemærker:

- Folkeskolens formål som grundlag – folkeskolens dannelsesopgave
- Undervisningstilrettelæggelse ud fra folkeskoleloven
- Måls rolle i undervisningen
- Øget lokal frihed til skoler
- Styrkelse af den professionelle dømmekraft

Vi drøftede de fem pejlemærker i grupper på kryds og på tværs, og arbejdsgruppen og ministeriet fik masser af kommentarer med tilbage til det fortsatte arbejde.

Det var tydeligt både under ministerens tale og arbejdsgruppens uddybning af pejlemærkerne, at alle ønsker, at lovændringen vil komme helt ud i krogene af folkeskolen, og at den enkelte lærer mærker de friere rammer.

Min subjektive udlægning af nogle af hovedpointerne er, at ingen ønsker, at den løser statslige styring på dette område bliver afløst af en strammere kommunal styring. Flere af grupperne nævnte denne pointe.

En anden pointe var, at opfyldelsen af intentionerne med lovændringen kræver et godt fagligt samarbejde. Vi skal ikke tilbage til forne tiders privatpraktiserende lærer, der kun arbejder bag en lukket dør. Det faglige samarbejde kan dels være på skolen, men det kunne i de små fag lige så godt være i kommunale netværk. Mange lagde også vægt på, at alle burde få mulighed for at følge med i, hvordan faget udvikler sig på tværs af landet. Her kan de faglige foreninger spille en rolle, - selvfølgelig sammen med UC'erne.

På den enkelte skole vil det være oplagt, at PLC påtager sig rollen som tovholder for en proces, hvor fagene får arbejdet med folkeskolens formål og fagenes egne formål som en del af den skoleudvikling, PLC skal samarbejde med ledelsen om.

Der vil formodentlig komme en del inspiration til denne proces på det nye EMU, for det var der flere, der pegede på i kommentarerne til arbejdsgruppen og ministeriet.

Da dette er sidste nummer af LæringsCentret inden sommerferien, ønskes alle medlemmer, abonnenter og samarbejdspartnere en rigtig dejlig sommer med tid til at gøre noget unyttigt!

Birgitte Reindel, formand for PLCF

Af Eline Mørch Jensen

- Vi er faktisk lidt stolte over at klare os så godt sammenlignet med andre.

- Medlemsflugten fra foreningerne er

- Før i tiden var vi mest en kulturel forening, hvor man lidt groft sagt kunne komme til foredrag og se

Nordisk Litteraturuge hvert år i november: Her ses et uddrag af årets smukke plakater for Nordisk Litteraturuge, som sammen med postkort kan bestilles gratis på projektets hjemmeside.

TILMELD DIG NYHEDSBREVET

Gå ind på
denkæmpestorelæsedag.dk
– og vær med, når vi går
live fra skolestart!

denkæmpestorelæsedag.dk

– er et nyt og gratis site spækket med skønne ideer til
en festlig læsedag for alle elever på jeres skole.
I skal læse, quizze, løse opgaver, lege, bygge, sy,
folde og meget mere.

Alt sammen med udgangspunkt i vores kendte og elskede
boguniverser. Vi lover, det bliver kæmpesjovt!

Høst & Søn

GYLDENDAL

lejrskole-lysbilleder fra Jotunheimen. I dag står vi på to ben, dels de kulturelle arrangementer, fx forfatteraftener og lejrskoler, som de lokale afdelinger står for, dels den nationale idepolitiske del, som overordnet set handler om at støtte den nordiske sag.

- Norden og det nordiske samarbejde har rigtig meget at byde på. Man anvender ofte udtrykket "sammenlignet med vores nabolande", men de unge i dag har nærmest glemt hvilke lande det er og hvordan vi ligner hinanden, så når de møder hinanden taler de engelsk sammen. Det er jo helt galt!

- Som bekendt har vi meget tilfælles i Norden, sprogligt, geografisk, historisk, kulturelt og politisk. Tag bare den skandinaviske model, som det danske velfærdssamfund bygger på, og som vi er kendt for i hele verden. Hvis vi ikke selv går sammen og styrker det samarbejde, vi har, og viser at Norden bygger på de samme værdier, forsvinder vi i mængden i takt med globaliseringen.

For små hver for sig

- Vi er for små hver for sig, men kan til gengæld en masse sammen – for eksempel udgør Nordens samlede

BNP den ældste største økonomi og Danmark har jo også en langt større samhandel med de nordiske lande tilsammen end vi har med England eller Tyskland. Alt det skal vi have fokus på, ikke mindst i skolen, hvor det nordiske passer fortrinligt ind i Skolereformens tanker om Åben Skole og undervisningen i de skandinaviske sprog og forhold, mener Peter Jon Larsen og tilføjer:

- I øvrigt har vi været meget glade for Skolereformens ambition om at lægge vægt på dannelse, som ligger fint i tråd med den Grundtvig-Koldske tradition, i stedet for kun at gå op i PISA-undersøgelser og den slags. Af samme grund har Foreningen Norden søgt om midler til at udvikle undervisningsforløb og –værktøjer inden for netop skandinaviske sprog og samfundsforhold, hvilket er en stor mangel i skolen i dag, hvor naboskab-undervisningen stort set er overladt til nogle få dedikerede ildsjæle. Desværre har vi ingen støtte modtaget, ikke endnu i hvert fald, hvilket godt kan undre ...

Foreningen Norden har derfor ikke nogle nye lækre materialer at tilbyde skolerne i året op til 100 års jubilæet, men igen i år inviteres alle skoler sammen med biblioteker og foreninger til at deltage i Nordisk

Litteraturuge i november (se artiklen side 8-9, red.). Tilmeldingen foregår på projektets hjemmeside og alle får gratis tilsendt årets plakat og postkort.

På projektets hjemmeside kan man downloade årets tekster, et Idékatalog og læse om årets tema, forfatterne, bøgerne og ideen bag. Selve jubilæumsdagen den 15. april 2019 fejres bl.a. med en Gallaforestilling i DRs koncertsal, mens der både før og efter afholdes diverse lokale kulturarrangementer lige som foreningen er tilstede i Nordens Telt på Folkemøde på Bornholm samt under Aarhus Festuge, hvor alle skolekor inviteres til at deltage i en nordisk koropførelse af en fællessang, som livestreames i hele Norden.

Gratis læringsplatform

Sidst, men ikke mindst, er det på sin plads at nævne Foreningen Nordens gratis læringsplatform Norden i Skolen, som frit kan benyttes af alle interesserede. Norden i Skolen giver lærere og elever i alle nordiske lande mulighed for at arbejde med fagområderne 'Sprog og kultur', 'Historie og samfund' og 'Klima og natur' i et nordisk perspektiv. Alle fagområder på portalen består af et stort udvalg af undervisningsmaterialer (litterære tekster, kortfilm, musik mv.) med tilhørende arbejdsopgaver, som lever op til de faglige mål i samtlige nordiske læreplaner.

På læringsplatformen findes også en lydordbog, dvs. en miniordbog i de nordiske sprog, hvor man kan høre forskelle og lære at forstå og udtale ord på de skandinaviske nabosprog. Desuden kan man deltage i Nordisk Skolechat lige som man bl.a. kan få råd og vejledning i hvordan man får kontakt til en venskabsklasse i et andet nordisk land eller læse om de andre nordiske landes foreningers arbejde.

Læs mere på:
nordeniskolen.org
nordisklitteratur.org
foreningen-norden.dk

Foreningen Norden arbejder for øget samarbejde i Norden, bl.a. ved at sætte fokus på de nordiske sprog, kultur, historie og samfundsliv i de nordiske lande.

Foreningen har søsterforeninger i de øvrige nordiske lande og selvstyrende områder, nemlig Sverige, Norge, Finland, Island, Åland, Grønland og Færøerne. Foreningerne har et samlet medlemstal på ca. 45.000.

Foreningen er politisk uafhængig. Medlemsbladet Norden Nu udkommer fire gange om året.

2018 BØRNE- U-LANDS KALENDER

Nyt:

Helt fra
1.- 5. klasse

Flygtninge og børneliv i ørkenlandet:

PÅ OPDAGELSE I JORDAN

Kom tæt på børnene fra Syrien og deres nye liv hos naboerne i Jordan, og lær om det spændende ørkenland med den store natur og en smeltedigel af nye og gamle kulturer. Med Danidas materiale får I globalt udsyn med høj faglighed – differentieret, nemt og engagerende.

I oplever hverdag og børneliv i Jordan fra mange vinkler – og mærker vingesuset fra den store historie. I møder de syriske familier i flygtningelejren og i hovedstaden Amman. I oplever ørkenen, beduinerne og de vigtige kameler. Og I besøger de gamle landbrug, parfumemageren og Det døde hav. **Materialet rummer bl.a.:**

TIL DANSK, N/T, BILLEDKUNST OG TVÆRFAGLIGT

- Månestenen af Bodil El Jørgensen: Stor elevbog med fortællingen om den stærke, syriske pige Nour, fakta og læselet-eventyr.
- Masser af nye film fra DR og Danida.
- Kreativitet og bevægelse med arabiske mosaikker, musik, bogstaver, madretter og lege.
- Masser af gode opgaver: Eleverne læser, undersøger, eksperimenterer og formidler.
- Forløb med Virtual Reality med Dansk Flygtningehjælp. Dine elever prøver flygtningeliv.
- Skab fotohistorier og en sej, interaktiv lågekalender til forældrene, fyldt med elevernes nye viden. I laver det i skræddersyede web-værktøjer.
- Lærer-web med alle materialer og nemme opgaveark med målpar og tegn på læring.

Bestil nu – lav pris inden 1. juli

**Komplet
klassesæt 249,-**

30 elevbøger, 2 lærerbøger, omfattende web-materiale

u-landskalender.dk

Lærerne siger:

"Fremragende og vedkommende materiale" • "Nemt at gå til" • "Det er bare et SUPERB materiale, som jeg anbefaler til ALLE!" • "Superflot og fængende".

Morgengry på Ellebækskolen

Af Anna Johansen, lærer og
PLC-medarbejder på Ellemarkskolen

Nordisk Litteraturuge giver eleverne en fælles oplevelse med højtlesning af en god – og nordisk – historie med stearinlys og hygge i de mørke november-morgener.

I de seneste 20 år har Foreningen Norden arrangeret Nordisk Litteraturuge i november måned. Her inviteres skolerne til at læse nordisk litteratur højt hver morgen, deraf navnet Morgengry, til en eftertænksom og lyttende time, hvor alle nyder en god historie. Formålet med projektet er at synliggøre den nordiske fortælletradition og udbrede kendskab til nordisk litteratur.

På foreningens hjemmeside findes et idékatalog og materiale til hvordan klasserne kan arbejde med

årets tema, som i 2018 er "Helte i Norden". Morgengry er Nordens største højtlesningsarrangement med tre udvalgte højtlesningshistorier for henholdsvis børn, unge og voksne. I 2017 deltog 2000 skoler og biblioteker og i alt 120.000 unge og voksne i arrangementet.

Intimt og vedkommende

I 2017 var højtlesningsbogen Mauri Kunnas billedbogsversion af *Skatteøen*. En humoristisk og spændende version, hvor illustrationerne både understøtter og fortæller deres egen historie.

På Ellebækskolen inviterede vi alle klasser fra 0. til 4. klasse til oplæsning på biblioteket om morgenen, så vi kunne tænde stearinlys og få en rigtig hyggestemning. Foruden at blive læst op, blev bogen vist på storskærm. I år inviterede vi kun en eller to klasser ad gangen, hvor vi tidligere primært har læst for børne-

haveklassen og 1. klasse, og for flere klasser på én gang. Vi oplevede, at det kun at gøre det med en enkelt eller to klasser gjorde arrangementet mere intimt og vedkommende for eleverne.

I faget dansk arbejdes der med litteratur, og eleverne stifter bekendtskab med mange tekster. Højtlesning er i sær i de første klasser en del af undervisningen. Ved at lave en variation: at læse højt på biblioteket, i en læsehule, i klassen på en anderledes måde, med en anden voksen end den eleverne er vant til at høre, oplever jeg at man skaber en anden opmærksomhed.

En opmærksomhed, som gør at mange af eleverne husker oplevelsen og de tanker, de gjorde undervejs ved højtlesningen.

Oplevelse af fællesskab

Hvad var det så eleverne fik ud af

En af de store kvaliteter ved Mauri Kuunas Skatteøen er dens illustrationer, som blev vist på storskærm samtidig med højtlesningen.

Børnene nød den fælles oplevelse og fordybelsen i stearinlysenes skær på de kolde og mørke november-morgener.

højtlesningen en kold og mørk dag i november? For at finde ud af det, blev en af 3. klasserne, i april måned, inviteret til at sætte sig på læsetæppet til et gensyn med *Skatteøen*. Det lyder som en floskel, men deres øjne funkede da de så billederne igen. Vi spurgte dem om de ville fortælle om, hvad de syntes om oplevelsen og havde fået ud af den. Det ville de!

Det, de sagde, drejede sig bl.a. om de følelser de oplevede: "Det var hyggeligt at hele klassen sad der." "Det blev sjovere, da vi hørte at alle i Norden læste samtidig".

Jeg tolker det som at de oplevede en fællesskabsfølelse, en følelse af at høre til og opleve det samme, som andre elever.

"Bogen er meget børnevenlig, man får lidt gejsten fra at være små børn tilbage, i modsætning til nogen bøger, hvor de får hugget hovedet af og sådan noget. Det må gerne være

lidt hyggeligt og rart."

Der var både en refleksion over hvad de "normalt" opfatter som en god historie for en 3. klasse, og hvad de godt kan lide. Jeg har hørt nogenlunde det samme fra 8.-9. klassere, som har haft om billedbøger i dansk.

Focus på Norden

En af de store kvaliteter ved billedbogen *Skatteøen* er dens illustrationer, hvilket afspejles både i min oplæsning og fortolkning af bogen og i elevernes oplevelse af højtlesningsseancen. Nogle af eleverne nævner, at de har fået inspiration til hvordan de selv vil arbejde med at skrive tekster.

"Jeg har fået inspiration til at når jeg skriver bøger, bliver der tegnet mere i dem og jeg er begyndt at gøre dem mere nemmere." "Når jeg skriver bøger nu, må de gerne være sjove og hyggelige, de behøver ikke at være en gyser og hvor man finder ud af

nogle sjove fantasinogen, som skal ud på en skattejagt."

Til sidst spurgte jeg eleverne om hvad de havde fået ud af det nordiske tema:

"Vi vidste ikke at Norden hørte sådan sammen." "Vi har lært lidt mere om Finland".

Jeg har oplevet med flere klasser, at de ikke ved særligt meget om Norden, så her er også noget at arbejde videre med.

Morgengry er en kærkommen anledning til at sætte fokus på Norden, at snakke litteratur og geografi og om det som binder landene sammen. Samtidig får børnene i fællesskab en helt særlig litterær oplevelse, som varmt kan anbefales.

Læs mere om "Morgengry" på <https://www.nordisklitteratur.org/da/>

Internordisk sam

Af konsulent Lars Olsen, Pædagogisk afdeling, og Lisbeth Thue Hansen, konsulent ved Center for læring og udvikling

Gennem et halvt århundrede har aarhusianske skoleelever og lærere skabt nye venskaber og fået ny faglig inspiration gennem det internordiske samarbejde med Aarhus' nordiske venskabsbyer.

I 2017 fejrede det internordiske samarbejde Aarhus' nordiske venskabsbyer 50-års jubilæum og gav for første gang lærere og ledere fra de lokale gymnasier mulighed for at deltage i udvekslingen.

Byrådet i Aarhus har vedtaget en internationaliserings-strategi, som gør åbenhed, mangfoldighed og samarbejde til omdrejningspunkt for fremtidens udvikling af det internationale samarbejde. Det gælder også 0-18 års-området, hvor elever, lærere og pædagoger allerede i dag kan deltage i udveksling gennem det internordiske samarbejde.

Aarhus Kommunes Internationaliseringsstrategi sætter tydelige pejlemærker, bl.a. hedder det:

”Det skal være naturligt og nemt for alle private og offentlige aktører i Aarhus at tænke og handle ud fra et internationalt tankesæt med henblik på at styrke kulturel diversitet, mellemfolkelige relationer, vækst og beskæftigelse.”

I det perspektiv understøtter Internordisk Lejrskole netop denne vision. Internordisk Lejrskole tilrettelægges nemlig ud fra tanken om at

styrke det internordiske fællesskab gennem kulturmødet og gennem bevidstgørelsen om egen og andres kulturer. Unge mennesker møder unge mennesker fra andre nordiske kulturer og er sammen om oplevelser og udfordringer. Gennem dette møde udvides bevidstheden om egen og andres identitet og kultur og dermed den internordiske identitet.

Nogle er værter, og andre er gæster i en kultur, og alle må hver især tage rollerne på sig og forsøge at tackle de udfordringer, det medfører.

Solidt nordisk netværk

I Aarhus Kommune tilbyder man alle folkeskoler at deltage i det nordiske samarbejde gennem deltagelse i Internordisk Lejrskole og Internordisk lærer- og pædagogudveksling.

Internordisk lejrskole:

Hvert år i september deltager fire udvalgte klasser på 8. eller 9. årgang på skift i en lejrskole i hver af de

fire byer. Udvælgelsen sker efter en ansøgningsrunde tidligt på året, hvor også elevernes inddragelse vægtes højt i ansøgningen. Det nordiske samarbejde er bundet op på fælles pædagogiske tiltag samt på en fokusering på værdien af den nordiske og internationale dimension.

Udveksling og studiebesøg for lærere og pædagoger:

Hvert efterår tilbydes en gruppe af lærere og pædagoger et studiebesøg til en af de nordiske venskabsbyer. Deltagerne besøger udvalgte institutioner og udveksler oplysninger, erfaringer og ideer i en internordisk kontekst.

Der er gennem tiden opbygget et solidt netværk i venskabsbyerne Bergen, Göteborg, Åbo og Aarhus. Hvert efterår mødes forvaltningerne sammen med lærer- og pædagogudvekslingen i en af byerne til et møde for dels at planlægge

arbejde i Aarhus

Vi lavede en god udveksling med bl.a. Tina Dickows "Pigen fra Århus", hvor det jo var sjovt at arbejde med den indforståethed/dobbeltydighed, der er for en århusianer omkring brugen af "Regnbuen" og "min gamle by", som ikke nødvendigvis er der for andre danskere/nordiske turister, fortæller Henrik Sørud

kommende aktiviteter og udveksle erfaringer på tværs af landegrænserne. Dansk Skoleforening for Sydslesvig deltager også som partner i samarbejdet med lærer- og pædagogudvekslingen og netværket.

Målet med samarbejdet er klart at udvikle relationerne og styrke de nordiske venskabsbånd. Internt i Aarhus forsøger vi ligeledes at opbygge et fagligt netværk omkring det internordiske samarbejde gennem lærere og skolepædagogers tilknytning til Google+ platformen.

Faglig inspiration

På Vorrevangskolen i Aarhus har det Internordiske samarbejde i flere omgange givet lærer Henrik Sørud ny faglig inspiration. Henrik Sørud underviser i dansk og idræt og har i en lang årrække deltaget i det internordiske samarbejde, både som faglig udveksling blandt lærere og pæagoger og sammen med eleverne på lejrskoler. Et eksempel

herpå er fra 2016, hvor han sammen med en svensk kollega udarbejdede et tre dages undervisningsforløb for 8. klasser:

"Vi underviste begge en 8. klasse og mødtes for i samarbejde at lave et 3-dages forløb, hvor vores elever skulle mødes virtuelt og skrive en teatersketch på hver deres sprog. Herefter læste de hinandens tekster og opførte det som teater, ligesom klasserne hver især præsenterede hinanden for en middagsret, som de så lavede," fortæller Henrik Sørud og tilføjer:

"Jeg har altid interesseret mig for det nordiske som mod- og medspil til det interkontinentale og den angelsaksiske kultur og samspil. Vores sproglige fællesskab har en unik værdi; ved at arbejde med det internordiske får mine elever nabosprogskompetencer – som er noget helt andet end fremmedsprogskompetencer."

"Med få greb kan vi parlamentere og skrive os ind i den samme kultur på en lang række områder. Det er for mig at se en stor styrke, men desværre også undervisningsmæssigt underprioriteret. For det giver eleverne indsigt og kompetence," mener Henrik Sørud.

"Det er noget af den bedste undervisning, jeg har lavet i lang tid og mine elever var overraskede over, hvor let de forstod hinanden. Begge klasser ville sindssygt gerne have kunnet mødes," fortæller Henrik Sørud, der flere gange har deltaget i undervisning i andre nordiske lande. Og han fastslår:

"At deltage i hinandens undervisning er vanvittigt berigende. Min oplevelse er, at der klart er flere ligheder end forskelle i Norden."

Se mere om Internordisk Samarbejde: www.internordiskt.se

Neb-Senus forbandelse

Af Majken Jørgensen, Rumdesign & udstillinger / produktionsleder på Neb-Senu

25 centimeter høj, old-ægyptisk og over fire tusinde år gammel figur. Den er udstillet på Museum of Manchester. Her blev den verdenskendt i 2013, da den på mystisk vis roterede i sin glasmontre. Navnet er Neb-Senu.

Figuren og mystikken omkring Neb-Senu er afsættet for undervisningsspillet Neb-Senus forbandelse, som gør det virkelig sjovt at lære informationssøgning og kildekritik. Et spil, der kombinerer læring, leg, gamification og bevægelse. Et spil, der sætter pulsen op og får deltagerne i godt humør.

Alle fra ca. 11 år kan være med. Den primære målgruppe er 5.-7. klasse, men praksis viser, at der overhovedet ingen øvre alders- eller kompetencegrænse er. Det kan spilles alle vegne, hvor der kan skabes gulvplads, i skolen, biblioteksrummet, på legepladsen etc.

Bryd koden – red verden!

Spillet er bygget op over et forløb på 5 moduler. De bindes sammen af en fængslende historie, der stiller deltagerne den opgave at redde verden fra en stærk forbandelse:

For over 4000 år side herskede den grusomme konge Neb-Senu over Ægypten. Han var en mægtig troldmand og tryllebandt snart hele verden med en forbandelse. Troldkvinden Kaar skabte en modbesværgelse mod forbandelsen og reddede verden fra Neb-Senus tyranni.

Neb-Senus ånd overlevede, men uden menneskelig form kunne han ikke destruere modbesværgelsen mod forbandelsen, hvorfor han skjulte den i en gådefuld kiste. For at stoppe Neb-Senu skal man finde modbesværgelsen mod hans forbandelse.

Historien sætter en specifik kompetence i spil med en bevægelsesleg, hvor 4 hold kappes om at finde løsninger. Formatet er en kiste, der gradvist lukkes op gennem løsningen af opgaverne. Når legen i et modul er afsluttet, skal deltagerne samarbejde om at bryde koden, så

næste rum i kisten kan låses op. Hvert modul afsluttes med en cliffhanger. Opfølgende refleksionsspørgsmål kobler legen og den virkelige verden.

De fem moduler

Spillet er bygget op over 5 moduler med forskellige temaer/læringspunkter:

Modul 1 Spørg Kaar:
Definere informationsbehov via øvelse i at stille spørgsmål
Modul 2: Mumienes hemmelighed:
Arbejde med emneord og synonymer
Modul 3: De fire orakler fra Thinis:
Vælg den bedste kilde til at besvare et konkret spørgsmål
Modul 4: Dyrenes Ånd: Arbejde med filtre, flere ord og frasesøgning
Modul 5: Sandhedsfloden: Arbejde med kritisk refleksion og grundighed

Neb-Senus forbandelse er udviklet af eksperter og praktikere inden for informationsvidenskab, didaktik, pædagogik, leg, gaming og storytelling. Gennem en eksplorativ proces har gruppen samskabt spillets kerne.

Herefter har en legedesigner, en narrativdesigner og projektledelsen færdigudviklet konceptet frem til en prototype, der er tryktestet i flere

Kiste og rekvisitter er taktile og stort set 100 % fremstillet i naturmaterialer.

Researchfasen har taget lang tid. Og vi har vægtet autencitet i materialerne, som bl.a. er håndskårne stempler, guldbronze og mængder af ægyptisk sommerpapyrus klistret op med caseinlim, som er en organisk blanding af læsket kalk og kvark.

Udviklerne testede også selv i praksis – i højt humør.

- Undervisningsspil fra ca. 11 år og opefter
- Narrativ pakket med cliffhangers
- 5 legebaserede læringsaktiviteter
- Afvikles i sin fulde version over 5 dobbelttimer
- Fungerer også med enkelte moduler hvor narrativet er 'limen'
- Understøtter undervisning/trinmål i Dansk, IT & Medier: søge information på en systematisk (og kritisk) måde/ søge og indsamle information og tage kritisk stilling
- Underviseren kan være en lærer og/eller en bibliotekar sammen eller på skift
- Ikke bare for sjov eller teambuilding, men for læring
- Alt-i-1-box, mobil løsning

omgange af skoleklasser, lærere og bibliotekarer i tre kommuner: Hørsholm, Roskilde og Helsingør. Efter justeringer er prototype og manualer testet en sidste gang inden design og produktion.

Alt i 1 box/ mobil løsning

Spillet leveres i en kiste med alt til modulerne: narrativet på USB, lege-rekvisitter, refleksionsøvelser, under-viservejledning og spilmanualer.

Kiste og rekvisitter er taktile og stort set 100% fremstillet i naturmaterialer.

Der er bl.a. brugt ægte ægyptisk sommerpapyrus, stempler, sværte, guldbronze, træ, metalhængelåse, tekstiler, lærred, glassten og lim blandet af kvark og læsket kalk.

Udviklet af biblioteks- og skolefolk i Hørsholm, Roskilde og Helsingør. Finansieret af Slots- og Kulturstyrelsens Udviklingspulje og den nationale overbygningspulje til biblioteksformål.

Produceret af Helsingør Kommunes Biblioteker. Pris: 2.500 kr. ex. moms. Kan købes her, så længe lager haves: maj65@helsbib.dk

Hvorfor er der ingen der spør

Af Eline Mørch Jensen

Er der nogen målbar læringseffekt af de massive digitale investeringer på skoleområdet? Nej. Kan vi opnå en bedre effekt med andre, mere velafprøvede og billigere midler? Ja, uden tvivl!

Så klar lyder en af hovedkonklusionerne fra Jesper Balslev, lektor og

underviser ved Københavns Erhvervsakademi samt ph.d.-stipendiat inden for emnet digitaliseringen af uddannelsessystemet. I marts udgav han på forlaget Hogrefe bogen *Kritik af den digitale fornuft - i uddannelse*, som bl.a. ser nærmere på vores tænkning om det digitale herhjemme gennem de seneste 30 år.

En tænkning som næsten udelukkende tager afsæt i digitaliseringens store potentialer, selvom der med Jesper Balslevs ord foreligger meget lidt, om nogen, dokumentation for, at

dette potentiale er blevet realiseret - på en måde der berettiger investeringerne.

Selv har Jesper Balslev en fortid som virksomhedsmedejer og selvstændig konsulent inden for online-kommunikation, og var efter eget udsagn i mange år en digital frontrunner, men er lidt efter lidt kommet på andre, mere skeptiske, tanker - efterhånden som udviklingen er ved at løbe løbsk.

Som 30-årig, i år 2000, var han til gengæld begejstret for alt det teknologien kunne bidrage med. I dag, hvor unge tjekker mobilen 157 gange dagligt, mener han vi skal spørge os selv om det virkelig er det vi vil.

Jesper Balslev kalder selv sin bog for et opgør med den danske måde at tænke "det digitale" på og et forsøg på at opstille et mere velovervejet alternativ til den panik, der synes at være blevet en permanent samfundstilstand: at enten holder vi os for øjnene og hopper om bord på det digitale højhastighedstog nu, eller også bliver vi efterladt for evigt på den forhistoriske perron.

Ukritisk dansk tilgang

Jesper Balslev er ikke den første der forsøger at finde ud af hvorvidt der er evidens for at investeringerne i det digitale giver øget læring blandt eleverne i folkeskolen, hverken her i landet eller internationalt, men - så vidt vides - den første der forsøger at skabe et overblik over vores viden på feltet. Hvilket vel egentlig er på høje tid, for normalt plejer man da ikke at foretage investeringer uden at have gode grunde til at gøre det, vel?

Hvorfor er der ingen der rigtig har sat spørgsmålstegn ved de digitale investeringer før?

- Det har også undret mig meget. Der er selvfølgelig lavet utallige undersø-

Jesper Balslev: Jeg tror roligt vi kan regne med at vi kommer til at øge budgetterne til teknologi i Danmark, der er bare trist at vi er ikke bedre til at spørge om til hvad og hvorfor.

Er det digitale virker?

gelser af læringseffekten ved fx børns brug af iPads eller SnapChat, men ingen der prøver at samle erfaringerne og tegne et overordnet billede og sætte dem i forhold til de samlede investeringer, måske fordi de digitale medier er så forskellige og derfor svære at sammenligne, siger Jesper Balslev og tilføjer:

- Det, jeg har gjort, er derfor at se på hvordan tænkningen om det digitale er opstået herhjemme. Hvorfor er den danske tilgang så ukritisk i forhold til vores nabolande, ja, i forhold til resten af verden? Traditionelt har man i Danmark refereret til de store internationale institutioner, som har indsamlet dokumentation og udgivet rapporter på området, bl.a. OECDs Global Information Technology Rapport. Jeg har især set på undersøgelser lavet af dem med de største budgetter og den største indflydelse som EU, Unesco, World Economic Forum og OECD.

Politisk prestige

- Danmark har været en af de gladeste kunder i OECD-butikken, hvilket har overrasket mig en del, for så sent som i en rapport fra 2015 var OECD faktisk stærkt kritiske. Her konkluderes det nemlig at de effekter man ser af investeringerne er "mixed at best", at der er en social slagside og at et intensivt teknologiforbrug faktisk fører til dårligere læring end et fravær af teknologi.

Så hvorfra kommer denne fortsatte og tilsyneladende ret ukritiske tilgang?

- Det kan der være en meget enkel forklaring på, og det er at der er tale om et politisk prestigeprojekt. Inden for adfærdsøkonomi taler man om begrebet *sunk cost fallacy*, dvs. irrationelle beslutningsprocesser ved tabte investeringer. Noget af det sværeste her i livet er jo at indrømme at man

har taget fejl, og at alle de investeringer, man har foretaget, er tabt, mener Jesper Balslev og tilføjer:

- Det er helt enormt hvad vi har brugt på det digitale i uddannelsessystemet, samtidig med at vi er det land med den største "smartphone-penetration". Danmark (måske sammen med Norge) er det land i verden, der har investeret mest pr. indbygger. Mit gæt vil være at 1-2 % af folkeskolens samlede årlige budget på 40 milliarder, dvs. omkring 800 millioner kr. årligt, går til digitale investeringer og relaterede omkostninger.

- Det er kun et gæt, men et kvalificeret et af slagsen vil jeg mene, som bygger på den viden der er tilgængelig, selvom der ikke er meget transparens på området. Netop transparens plejer jo ellers at være noget, vi lægger meget vægt på, når det gælder det offentliges udgifter, men altså ikke her. Desuden er der mange skjulte udgifter på det digitale område i form af produktivitetstab ved indkøring, og udstyr der ikke virker eller bliver brugt.

De danske kerneværdier

- Jeg tror roligt vi kan regne med at vi kommer til at øge budgetterne til teknologi i Danmark, det er bare trist at vi ikke er bedre til at spørge om til hvad og hvorfor. Der er nogle enorme økonomiske interesser på spil når det gælder digital investering i fremtiden, en udvikling man for alt i verden ikke vil hæftes af.

Men det er der vel ingen der vil, heller ikke vore nabolande, som vi plejer at sammenligne os med, eller i resten af Europa og den vestlige verden? Hvorfor bruger vi så så mange flere kroner på det?

- Nej, det har du ret i og det kan da også undre. Min pædagogiske forklaring er at Apple, Google,

Microsoft, Amazon og alle de californiske stemmer taler lige ind i den danske tradition og de danske kerneværdier, dvs. vore sociale værdier og vort barnesyn, hele synet på børns læring og kreative udfoldelse tilbage fra reformpædagogikken i slutningen af 1960'erne.

Siger du at Apple & Co har været gode til at ramme nogle særligt danske værdier?

-Ja, er du tosset! Og de har været rigtig gode til at ramme den tradition for pædagogisk tænkning, hvor det overordnede set handler om at lære gennem leg, som har været den mest indflydelsesrige pædagogiske tænkning herhjemme de sidste 50 års tid.

Computeren er kun et redskab

Som eksempel på den tankegang nævner Jesper Balslev matematikeren, datalogen og pædagogen Seymour Papert, en af pioniererne inden for kunstig intelligens, som sammen med Wally Feurzeig er ophavsmand til det pædagogiske programmeringssprog Logo, og i 1980 udgav bogen *Mindstorms*, som taler for at børn kan lære at mestre brugen af computere og at dette kan forandre hele deres måde at tilegne sig læring på, også uden for klasseværelset.

- *Mindstorms* handler om at trække de voksne ud af ligningen og blev lidt af en bibel for mange, bl.a. LEGO var ekstremt begejstrede for dens tankegang og udviklede siden LEGO Mindstorms. Grundlæggende er ideen den at barnet har sin nysgerrighed og hvis noget går galt i samspillet med det digitale er det de voksnes skyld, det er deres nyttesyn som så at sige dræber børnenes kreativitet, hvilket jo spiller sammen med reformpædagogikkens ideer om ►

børns frie kunstneriske udfoldelse, mens man kan argumentere for at fx franskmænd og tyskere har nogle helt anderledes lærings- og dannelsesidealer, siger Jesper Balslev.

Han understreger at børn hverken bliver mere kreative eller selvhjulpne af at få en skærm i hånden. Det at kunne mestre teknologien i større eller mindre grad er fint nok, men computere, iPads eller mobiltelefoner er kun redskaber, som man først for alvor kan få tilstrækkelig udbytte af, når en basal viden er på plads.

- Der er en risiko for at vi med den digitaliserede pædagogik gør uddannelse til en form for socialdarwinistisk eksperiment, som måske kan være gavnlig til de ressourcestærke børn, men bestemt ikke er det for alle. Nogle elever har brug for rammer og strukturer og voksne, *ikke mindst lærere*, at støtte sig til jf. OECDs pointering af problemer med social slagside, siger Jesper Balslev og tilføjer:

- Det hævdes ellers ofte at de digitale værktøjer giver lærerne mere tid til at tage sig af de elever, der har behov for ekstra støtte, men i realiteten kommer lærerne på dobbeltarbejde med det digitale, fordi de skal bruge så mange kræfter på dels at få elevernes opmærksomhed, dels at tage stilling til om deres skærmb brug nu er møntet på læring.

Fordi de sidder på de sociale medier, mener du?

- Ja, og fordi de hele tiden bliver distraherede af beskeder, notifikationer, skift og klik, siger Jesper Balslev, som understreger at han som underviser selv i stigende grad kæmper med elevernes evne til fordybelse og noget så basalt som at prøve at læse og forstå en kompliceret tekst.

Alle kan lære at kode

Kan det digitale slet ikke tilføre undervisningen noget rent læringsmæssigt?

- Det digitale er jo et kompleks af en masse kompetencer, fx kodningskompetencer, men at det digitale i sig selv skulle give kompetencer, kan jeg ikke se bevist noget sted. Hvad er et fagligt menneske? Det er bl.a. et menneske som har udviklet nogle logiske kompetencer og som kan gå nysgerrigt, undersøgende og systematisk til værks, hvilket man lige så godt - hvis ikke bedre og billigere - kan lære helt uden brug af det digitale læringsteknologier, fx gennem undervisning i matematik og filosofi, mener Jesper Balslev og lægger til:

”

Det, der betyder noget, er at opruste eleverne kognitivt, at lære dem at tegne i hånden og læse nogle svære tekster - altså opruste deres hjerne, hjerte og ånd!

”

- De bedste elever, jeg har haft, kommer selvfølgelig fra hjem med klaver og bøger, hvor man er vant til at diskutere og tale sammen, nogle af dem har programmeringskompetencer, men ellers kan de få det. Alle kan jo lære at kode når de når alderen! Tænkningen og den kritiske sans kommer til gengæld ikke af sig selv.

Ifølge Jesper Balslev er der tale om en politisk kortslutning når man prøver at imødekomme fremtidens udfordringer ved at lukke ned for kompleksiteten, hvilket han mener man gør, når man foregiver at verden er let og overskuelig og hovedsagligt foregår på en skærm:

- Det giver en falsk fornemmelse af tryghed, fx i forestillingen om det kompetenceskabende ved at

programmere legetøjsrobotter. Det viser kun en meget smal del af den faglige kompleksitet i programmørfaget. Måske pengene i stedet kunne bruges på at undersøge den faglige virkelighed i stedet, foreslår Jesper Balslev.

Evnen til empati

- Når man så begynder at give selv helt små børn i et års alderen iPads og oveni købet påstår at det udvikler dem bliver det fuldstændig vanvittigt - både empirisk men også rent logisk. Det er jo klart, at man ikke kan sige noget som helst om hvorvidt det er kompetenceskabende til fremtidens arbejdsmarked!

Hvad siger forskningen om hvad det digitale gøre ved vore hjerner, hvordan det påvirker evnen til at koncentrere sig, huske og lagre viden?

- Der er faktisk et stort korpus af seriøs forskning, der peger på problemet med at fastholde tanken, med at fordybe sig, i kombination med brug af skærme og de mange klik og skift det medfører. Meget tyder på at vi bliver distraherede og at skærmene ikke er optimale læseredskaber, fx ved man, at vores øjne bliver hurtigere trætte af at læse på LED-oplyste skærme.

- Neurologien kigger på hjernen som et organ, som opbygger kognitiv kapacitet, fx gennem spædbarnets udfordrende interaktion med sine forældre. Et andet eksempel er det psykomotorisk udfordrende ved at koordinere hånd, øje og hjerne når man skal lære at skrive, men samtidig optræner det altså nogle egenskaber, som skaber en *generelt styrkende* kognitiv kapacitet, noget som ikke følger med tastaturet, hvor et A bare er et A og kun kræver et klik, siger Jesper Balslev og tilføjer:

- Det man også er bekymret for i neurologiske kredse, er om børns massive brug af skærme, internet, telefoner etc. skaber permanente

problemer med deres evne til empati - i mere overordnet forstand: at begå sig i komplekse menneskelige interaktioner, at tackle situationer der er tvetydige og paradoksale.

- Bekymringen gælder også hukommelsen, som bliver ringere når vi læser på en skærm. Vores hjerner er mere topografisk orienterede, sådan at vi med bøger af papir kan huske og med både hjerne og krop føle hvor vi er kommet til. Noget der fx ophæves med "infinite-scroll" hjemmesider, som bare fortsætter og fortsætter, og hvor der ofte mangler de markører som bogens tyngde eller taktilitet tilbyder.

Vi må ikke kede os

- Man kan sige at den digitale industri har en tendens til at se vores hjerne som et svagt organ der skal serviceres i stedet for en muskel der skal trænes. Vi må ikke kede os! Det hele skal gå nemt, hurtigt, kvikt. Men når du keder dig, fx i en tysktid, kan der også ske noget inden i eleven, i form af fx vrede eller oprør. Energien forbundet med at tænke "nu gider jeg ikke høre mere på den lærer eller nu skal jeg eddermame vise ham"!

- Lige præcis den energi, synes jeg er truet af at man bare kan zappe ud af undervisningen, hvis der er en mobil eller et faneblad med underholdning inden for rækkevidde.

Han er dog efter eget udsagn på ingen måde maskinstormer, men mener man skal forholde sig bevidst til hvornår og til hvad man bruger teknologien. Af den simple grund at det ikke virker, eller endda virker mod

hensigten, når man inddrager det digitale før eleverne er klar:

- Selvfølgelig kan teknologi bruges til mange fornuftige ting, men måske skal dens styrke som især produktions- og distributionsteknologi lægges i slutningen i de taksonomiske niveauer og i slutningen af undervisningsforløb, ellers kan det virke kontraproduktivt. Og teknologien *kan* booste resultatet af

Jeg underviser også i brug af 3D printer, lasercutter, tekstilprintere og synes det giver bedre mening at gå grundfilosofisk til begrebet virtualitet, fx når vi ser på VR-brillers materialer og deres effekt på sociale sammenhænge.

- Vi former eleverne til at blive stærke i design og kritik af teknologier, men den digitale brug er det mindst vigtige. Det, der betyder noget, er

at opruste eleverne kognitivt, at lære dem at tegne i hånden og læse nogle svære tekster – altså opruste deres hjerne, hjerte og ånd! De kommer jo til os med en masse tanker og ideer, som vi skal udfordre dem i som lærere. Samtidig med at vi skal støtte dem i at det er tilladt at tvivle, at være bekymrede og stille kritiske spørgsmål med udgangspunkt i deres hverdag og virkelighed.

- Der er en bekymrende tendens til at brugen af det digitale i skolen har mere med kommercielle interesser og fremtidsspekulationer at gøre end med genuint pædagogiske overvejelser. De sidste par år

har vi været på vej mod et farligt overdrev i Danmark, hvor vi har ignoreret advarsler, problemer med teknologien selv - og hvis vi bare fortsætter den bevidstløse og ukritiske tænkning om det digitale er der en stor sandsynlighed for at det bliver dyrt - og uden effekt, igen. Vi er ganske enkelt nødt til at stoppe op og spørge os selv hvad den skal gøre godt for, i det omfang og den skala som er tilfældet i dag.

en lang og seriøs mental proces, efter eleven er nået op på et højt udviklet niveau.

Den sunde skepsis

- Som lærer har jeg selv forløb i kritisk, digital design, hvor vi ikke bruger læringsteknologier eller sætter undervisning i teknologi i centrum, før de studerende har været igennem et langt socialt, værdibåret, intellektuelt og kreativt arbejde.

Børn på flugt

Af Eline Mørch Jensen

For første gang er U-landskalenderens tema i år ikke et U-land, men børn på flugt fra krigen i Syrien - med særligt fokus på flygtningebørn og deres nye tilværelse i nabolandet Jordan.

Dansk Flygtningehjælp er årets organisation i 2018 og overskuddet fra lågekalenderen går til at støtte deres indsats for at hjælpe syriske flygtningebørn i nærområderne Libanon, Tyrkiet og Jordan. I undervisningsmaterialet til skolerne, som kan bestilles allerede nu til nedsat pris, har man valgt at bruge Jordan som eksempel, og det er også her årets bog *Månestenen* af Bodil El Jørgensen foregår.

Månestenen er inspireret af en researchtur til Jordan i februar måned, hvor Bodil El Jørgensen sammen med Michael Larsen fra kommunikationsbureauet inVirke, som står for udviklingen af undervisningsmaterialet, og fotografen Jeppe Gudmundsen-Holmgreen, som har taget billederne, rejste rundt og besøgte syriske flygtningefamilier i Amman og i flygtningelejren Azraq og gik på opdagelse i Jordans kultur.

Månestenen handler om den 10-årige pige Nour og hendes familie, som savner tilværelsen i Syrien. Nours storesøster Asma er særlig hårdt ramt. Familiens gamle lykke-månesten, som Nour fik af sin bedstemor, forsvandt i ørkenen under flugten til Jordan. Asma er sikker på, at tabet af månestenen og familiens ulykke hænger sammen. Asma er trist og

indelukket og sidder mest hjemme i familiens lille lejlighed i Amman, så Nour beslutter sig for at forsøge at give Asma glæden tilbage, så hun får lyst til at komme i skole igen.

Åbenhed og dialog

- På grund af den store flygtningekrise har vi valgt at fokusere på de børn, der flygter til nærområderne, særligt pigerne som af mange grunde er ekstra udsatte, og Flygtningehjælpen har så foreslået Jordan som det land, vi tager udgangspunkt i, bl.a. fordi det var nemt at komme rundt i. Det gør vi for at undgå stereotyperne og i stedet brede det ud og se på hvad det er for kultur, flygtningene skal skabe sig et nyt liv i, fortæller Michael Larsen, der har været projektleder på indholdsdelen siden 2012, hvor inVirke som er en del af konsortiet som vandt Danidas udbud, hvor det i øvrigt også var

Årets elevbog er skrevet af Bodil El Jørgensen. Den kan bestilles som klassesæt med en trykt lærervejledning på u-landskalender.dk.

Flygtningehjælpen som stod for årets projekt i Myanmar.

Netop i disse dage er Danida ved at beslutte sig for næste års tema og organisation, så på grund af projekternes lange produktionsfase, er der tale om en bunden opgave, der skal planlægges i god tid:

- Det foregår sådan, at når vi ved hvad årets projekt er, mødes vi og

I *Månestenen* går Nour og hendes bror Talal rundt i Ammans gader og sælger tyggegummi til bilisterne. Her har Nour købt en fodbold til søsteren Asma.

ugt

koordinerer arbejdet med den valgte organisation, Danida, Danmarks Radio og projektleder Christian Vaabensted fra Publikum Kommunikation, sådan at hver især kan byde ind med hvad de har i tankerne og kan bidrage med. Årets forfatter er fx nødt til at have hovedparten på plads før rejsen, ligesom jeg på forhånd laver skydelister på billeder der skal tages og researcher på steder vi skal besøge, fx markedet i Amman.

- Samtidig med at vi følger tematikken i børnehøjde både gennem elevbog og det digitale materiale, rejser vi i materialet rundt i Jordan og oplever landet fra mange andre vinkler - ørkenen, beduinerne, kamelerne, de store gamle kulturer, landet der altid har åbnet sine døre, musikken, mosaikkerne, parfumemageren, de mellemøstlige madretter og den slags, fortæller Michael Larsen og lægger til:

- På den måde har årets fokus dobbelt aktualitet for skoleelever rundt om i Danmark, dels fordi det handler om børn, der er flygtet fra et arabisk land og skal skabe sig et nyt liv. Sådan nogle sidder der jo i de fleste klasser. Dels fordi eleverne lærer om en mellemøstlig virkelighed og dagligdag, som bliver udfoldet som noget, der er spændende at gå på opdagelse i. Her er der igen tosprogede elever i de fleste klasser, der pludselig vil være på hjemmebane. Den dialog

og dynamik, glæder vi os til at åbne op for!

Lærerne vil have mere!

Ifølge Michael Larsen er materiale og opgaver i år udvidet til også at henvende sig til 5. klasse, eftersom der er stigende efterspørgsel på materiale til de større børn blandt landets lærere:

- Vi ser faktisk både at materialet bliver brugt i børnehaveklassen og 1. klasse, men også i 6.-9- klasse, bl.a. er der mange specialklasser på 8. og 9. klassetrin som har stor glæde af det digitale. Elevbogen indeholder som altid en fortælling og nogle fabler, fakta om forholdene i Jordan og tilhørende opgaver opdelt efter fag, emner og aldersgrupper, som lever op til skolens læreplaner, fortæller Michael Larsen og tilføjer:

- For de større fortsætter og udbygger vi det kommunikationsforløb, vi introducerede sidste år og som er blevet meget positivt

Danida lancerede i 2017 dette digitale værktøj, hvor eleverne producerer deres egen lågekalender med billeder og tekster.

modtaget, hvor eleverne kan arbejde med fotos og lave en digital lågekalender. Elever, der følger dette danskforløb får undervejs også opgaver, der træner dem i at arbejde med en målgruppe, skrive gode overskrifter og billedtekster og disponere deres stof.

Flygtningehjælpen laver også et undervisningsforløb til U-landskalenderens materiale i år, hvor eleverne skal hjælpe et flygtningebarn med at flytte ind og finde sig tilrette i det nye land, de er kommet til. Det sker igennem en række små Virtual Reality-filmklip (360 graders video), som børnene enten kan se og panorere i på smartboardet eller en tabletcomputer eller se gennem VR-briller (papbriller til en mobiltelefon, der følger med klasse-sættet af bøger). Desuden skal de løse små opgaver og opdage ting i filmklippene. ■

Syriens børn skal smile igen

Mød Bodil El Jørgensen, der er forfatter til årets elevbog *Månestenen*. Du får også en gennemgang af årets undervisningsmateriale, baggrundsviden og tips til undervisningen. Alle deltagere får et sæt bøger med hjem (en elevbog + en lærervejledning).

3/10 i København, kl. 13-16

4/10 i Roskilde, kl. 12-15

9/10 i Odense, kl. 13-16

10/10 i Odense, kl. 13-16

11/10 i Vejle, kl. 13-16

23/10 i Haderslev, kl. 13-16

24/10 i Randers, kl. 10-15U

25/10 i Aalborg, kl. 13-16

Se mere om kursuskataloget på din lokale CFUs hjemmeside.

Det Kgl. Bibliotek

Af Lene Eklund-Jürgensen, Formidlingsproducent på Det Kgl. Bibliotek.

Til juni åbner Det Kgl. Bibliotek sine porte på vid gab for børn og deres voksne, når udstillingen om fortælleren, forfatteren og instruktøren Thomas Winding står klar.

Det Kgl. Bibliotek er mere end 350 år gammelt. Først var det, som navnet antyder, kongens bibliotek. Senere kom et universitetsbibliotek til, og biblioteket var i mange år et sted forbeholdt voksne og allerhelst dem med et studie- eller forskningsærinde.

Nu satser biblioteket på også at blive et sted for børn og unge – både når de er i skole, og når de holder fri og skal have en på opleveren med deres familie og venner.

Det er godt et år siden Det Kgl. Bibliotek begyndte at tilbyde undervisningsforløb til skoleklasser. I første omgang satsede man på de ældste

folkeskoleklasser og ungdomsuddannelser, da denne gruppe rent logistisk passede bedst ind i den fantastiske, men også begrænsende arkitektur, som udgør Den Sorte Diamant. For hvor skulle man lige finde plads til 20 flyverdragter, gummistøvler og en masse leverpostejsmadder, mens der blev studeret, forsket og afviklet konferencer og events?

For de ældste

Derfor var de første undervisningsforløb målrettet de ældste elever og tog udgangspunkt i udstillingen **Blinde vinkler. Billeder af kolonien Dansk Vestindien**. Her arbejdede eleverne med emner som visuel repræsentation af kolonihistorien, historiebrug, racisme og den nutidige debat om Danmarks andel i kolonialismen. Flere klasser valgte at deltage i specielt tilrettelagte workshops, hvor eleverne remixede gamle stereoskopbilleder i 3D-programmet MIXOSCOPE, som var udviklet til bibliotekets store samling af fotos fra Dansk Vestindien. I workshoppen blev eleverne også inviteret til at fordybe sig i gamle postkort med

motiver fra øerne, hvor de skulle skrive et postkort og reflektere over livet på øerne enten i fortiden eller i nutiden.

Dette forår får eleverne i udskoling og ungdomsuddannelserne mulighed for at deltage i flere nye undervisningsforløb, herunder i udstillingen **Abramovic Method for Treasures**. Her er nogle af bibliotekets mest værdifulde værker udstillet, og eleverne vil bl.a. gennem en lytteinstallation beskæftige sig med Karen Blixens værker, H.C. Andersens breve, Saxos kladde til hans Danmarkshistorie og den tragiske og medrivende historie om polarforskeren Jørgen Brønlund.

De ældste elever kan også deltage i undervisningsforløbet **Kent Klich: Gaza Works**, hvor der er fokus på fotografiet som genre og dokumentation, og hvad fotografiet kan fortælle om livet i Gazastriben.

Langt hovedparten af bibliotekets undervisningsforløb foregår og tager afsæt i udstillingerne i Den Sorte

Foto: Det Kgl. Biblioteks arkiv.

- det er for børn!

Diamant, hvor eleverne beskæftiger sig med materiale fra bibliotekets samlinger. Dog har forløbet **Mød en ekspert!** fokus på materiale fra musiksamlingen, de digitale samlinger og Dansk Folkemindesamling. Her bliver eleverne mødt og guidet af en forsker eller arkivar til få øje på skjulte guldgruber i de støvede arkivæsker eller i de bundløse digitale kataloger.

Det Kgl. Bibliotek tager eleverne seriøst. I alle undervisningsforløb arbejdes der dialogbaseret, og eleverne inddrages konsekvent i samtalen om et bestemt emne, et bestemt værk eller en bestemt problematik, som relateres til og gøres relevant for dem og deres uddannelse. Der er en vekselvirkning mellem ekspertoplæg og elevopgaver, hvor de unge selv skal udforske og formulere egne tanker og holdninger til det materiale, de bliver præsenteret for. Fx blev eleverne i forløbet om Dansk Vestindien bedt om at tage stilling til, hvorvidt Danmark skal undskylde for sin medvirken i slaveriet. Det er også vigtigt for biblioteket, at undervisningsforløbene understøtter de gældende læreplaner og kan fungere som et supplement til den daglige undervisning ude på skolerne.

For de yngste

Til juni åbner biblioteket sin udstilling om Thomas Winding og hans børneunivers – en udstilling der i dén grad er for børn og deres voksne. Allerede nu tilbydes et undervisningsforløb for de yngste, nemlig samlingsforløbet **Bag om bøgerne**, hvor elever i 3.-5. klasse kan komme med i magasinerne og høre frække historier fra Dansk Folkemindesamlings arkiv. Forløbet tager udgangspunkt i de folkefortællinger og eventyr, som arkivet er fuldt af.

Historier og fortælling er også et fokus i udstillingen om Thomas Winding og de læringsaktiviteter, biblioteket er i gang med at udvikle. Winding var en stor historiemager og fortæller både i sit virke som forfatter, illustratør og tv-producent. Fra sit tidlige voksenliv og frem til sin død udfoldede han med en karakteristisk blanding af stemme, ord, billeder og film sin unikke fortællekunst i mange medier, og var om nogen med til at forme en ny måde at fortælle historier til børn og deres voksne.

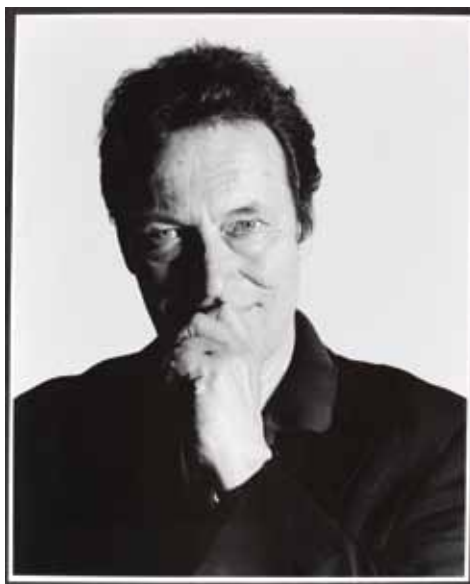

Foto: Morten Bjørnhof.

Med Thomas Winding udstillingen inviteres de yngste ind i en udstilling med figurer, som måske specielt deres forældre kender fra deres barndom, som Super Carla og hunden Mester. Disse figurer holder stadig, selv om tempoet og stilen er meget anderledes end i dag. Super Carla er som mange andre af Windings tv-produktioner båret af hans dragende stemme og fortællestil, der er tryk, varm og inviterende. Børnene får mulighed for at opleve Windings univers i deres fritid med familier og venner, men også sammen med deres skoleklasse.

Frikadelleskattejagt

Super Carla og Mester centrale omdrejningspunkter, da de repræsenterer Thomas Windings opfattelse af børn, som uafhængige individer på linje med de voksne – en opfattelse, som var banebrydende i slutningen af 60'erne, hvor Winding skabte mange af sine figurer.

Winding brugte også sine egne børn i sine tv-produktioner, hvor f.eks. datteren Sara spillede Super Carla. Og samarbejdet med børnene fortsatte, da de blev voksne, hvor Thomas Winding bl.a. var med til at skabe Alberte Windings store børnehit Tjuebang chokolademand, der igen viser børn som ligeværdige og måske mere åbne og nytænkende end voksne.

Thomas Windings opfattelse af og fokus på børn som seje, stærke, fulde af fantasi og leg, men også eftertænk-somme, vil blive brugt i undervisningsforløbene, hvor eleverne selv skal undersøge, afprøve og udforske udstillingen. Når børnene besøger udstillingen i deres fritid, kan de gå på frikadelleskattejagt (hunden Mesters yndlingsmad) og deltage i aktiviteter, der både udfordrer deres kreativitet, eventyrlyst og giver dem lyst til at opleve udstillingen sammen med deres voksne.

Det Kgl. Bibliotek er en gammel institution men helt ny, når det kommer til undervisning for skoler. Vi glæder os til at præsentere eleverne for de kulturskatte, biblioteket rummer, og tilbyde undervisning, hvor oplevelse, oplysning, begejstring, inddragelse og refleksion er grundstenene uanset alder.

**Se mere om undervisning på
Det Kgl. Bibliotek på
www.kb.dk/undervisning**

Pædagogisk LæringsCenterForening
Lokalkreds Nordjylland
Pensionistgruppen

SOMMERTUR

onsdag den 6. juni 2018

Program:

- 11.00 - 12.15 Vi mødes på Vendsyssel Teater, der er landets nyeste nybyggede teater, til omvisning i teatret, Banegårdspladsen 4, 9800 Hjørring, parkering i nærheden.
- 12.15 - 13.30 Brunch „Hos Uffe“ i teatercafé'en.
- 13.30 - 14.00 Kørsel til herregården Odden, med Willumsensamlingen, Oddenvej 31, 9800 Hjørring.
- 14.00 - 15.00 Omvisning i samlingen og huset v/ Jette Nedergaard.
- 15.00 - 16.00 Kaffe m/lagkage i Herregårdskøkkenet.
- 16.00 - 16.30 Kørsel mod kapellet, Kirkegårdsgade, 9800 Hjørring.
- 16.30 - 17.00 Forevisning af Kaj K. Nørkjærs glasmalerier v/person fra kirkegårdskontoret
- 17.30 Ankomst til Bryghuset Vendia, Markedsgade 9, 9800 Hjørring.
- 18.00 Vi spiser i bryghusets brasserie.
- Hovedret: Ungdue med saltbagt selleri, brombær og ragout med hjerter.
- Dessert: „Vendia øl dessert“ - Kage, is og øl sirup.
- Drikkevarer er for egen regning

Deltagere: Alle medlemmer af PLC's pensionistgruppe med ledsager
Pris pr. deltager 500 kr. Turen støttes økonomisk af Lokalkreds Nordjylland.

Tilmelding: Senest onsdag den 23.05.2018 til jens.holt.andersen@skolekom.dk

Der udsendes deltagerliste med betalingsangivelse hurtigst muligt efter deadline.

Ret til ændringer forbeholdes.

Jens Holt Andersen, Bent Hansen, Hanne Nymark og Ernst Beckman

Tur med Lokalkreds Sjælland og Øerne Æglageret og Andelslandsbyen Nyvang

Lørdag d. 9. juni, 10.00 – 16.00

Mødested: Æglageret, Lindevej 6, Holbæk (ved stationen)

Vi starter med besøg på Kunstforeningen i Æglageret, hvorefter det bliver fælleskørsel til Andelslandsbyen Nyvang. Andelslandsbyen har denne weekend "Håndens arbejde" som tema, og vi vil opleve et af de forløb, som tilbydes til skolebørn.

Frokost spises i cafeen madam Blå i Nyvang.

Arrangementet inkl. frokost er GRATIS for medlemmer.

Tilmelding til Mette Vibæk:

mette.vibaek@skolen.nu, SENEST den 1. juni

Hvad er sex?

Af Bodil Christensen, underviser på
Læreruddannelsen i Aalborg

Sabine Lemire og Rasmus Bregnhøj udgav i 2017 bogen om "Mira". Her er den tolvårige Mira hovedpersonen, og hun har venner og veninder, der alle er på vej mod teenagealderen. I "Mira" tegner Bregnhøj på fremragende vis Mira, netop som den tween-pige hun er: sårbar og usikker. Sabine Lemires tekst følger tegningernes følsomhed med den 12-årige. Mira er en pige, man gerne vil følge ud i verden.

Miras forfatterpar har nu udgivet den bog, Mira gerne vil have med på sin vej mod teenagealderen. "Hvad er sex?" hedder bogen meget klart og kontant. Og det får man så svaret på. Eller rettere: man får mange svar! Det er "En bog om kys, knald og kærlighed til børn og deres voksne". Det er en bog, der tager børnenes betegnelser for sex-livet med i beskrivelserne, og det er en bog, der har to målgrupper: børn og voksne. Der er en opfordring til, at Mira og andre børn læser bogen sammen med voksne, men man kan også læse bogen alene. Det er en "Kvinde-(og mand)-kend-din-krop-bog", der illustrerer og skriver om alt, man kunne tænke sig at vide mere om, når det gælder sex.

Foran i bogen er der en tak til psykolog Rikke Juul, læge Dorthe Skovgaard og alle de børn og forældre, forfatteren har talt med. Bag i bogen er der en ordliste, hvor man kan slå mange svære ord op: cyklus, embryo, erogen zone. Der er også ord som penis, petting og pletblødning foruden terminsdato, testikler og testoteron, som forklares med under ti ord.

Indholdsfortegnelsen giver korte overskrifter til fjorten kapitler, der

følger sex fra kys og den første forelskelse til samleje, graviditet, fødsel for så at afslutte med "porno og sociale medier" og "når man ønsker sig et barn".

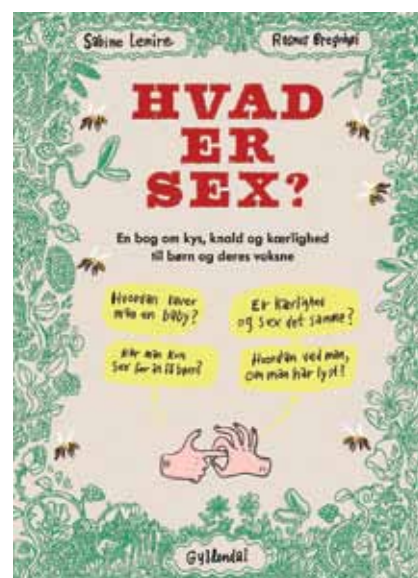
Der er to forskellige "læsere" til bogen. En del af teksten (og alle tegningerne), henvender sig til børn&unge, mens en del af teksten har overskriften: "Til de voksne". Teksten til de voksne er markeret med en grøn blomsterranke, og sproget er mere komplekst. Der er i "voksenteeksten" et metablik på "Hvad er sex", således at man som voksen får anbefalinger til samtalen. Et eksempel er: "Hvad kalder man det, når man har sex?" Her står på børn&unge-siden: "Det kan også være meget forskelligt, hvilke ord man bruger om samlejet" og så er der sat farvede opslag ind i illustrationen, hvor der står "at have sex", "at kneppe", "at bolle", "at elske", "at knalde", "kønslig omgang" og endelig ser man dialogen: "Skal vi knalde?" med svaret: "Ja, tak, jeg synes, det ville være en god ide med kønslig omgang." Humoristisk og læsbart også uden at man krøller tæer som voksen i selskab med børn. Til de voksne lyder anbefalingen: "Lad barnet selv sætte ord på sin kønsdel,

hvis barnet tør, og brug det ord. Ord kan være grænseoverskridende, så tal derfor om, hvilke ord der er rarest at bruge, når I taler sammen."

Tegningerne bærer bogens indhold igennem. Illustrationerne betyder, at man kan læse om graviditet, om ufrivillig sædafgang, om herpes, klamydia og kønsvorter og alle mulige former for seksualitet.

Bogen er nøgtern og faktaorienteret, men tager afsæt i følelser og "hvad føles rigtigt for mig". Det er en bog til de unge, der ikke er bange for at sætte ord på sex, men har brug for en guide til, hvordan man kan tale om alt det, der også følger med sex, sådan i virkeligheden.

Lærere (og forældre) kan få megen hjælp her, når sex og sundhed er på skemaet. "Hvad er sex?" har sin store styrke i den forsigtige, følsomme og forelskede tilgang til kys, klitoris, kondomer og kønssygdomme. Og nej, der er ingen sadomasochisme, dyresex, pædofile og ingen sex med hverken latex eller andre feticher. Det er en introduktionsbog, der giver et nøgternt svar på "Hvad er sex?"

Hvad er sex?

Af Sabine Lemire og Rasmus
Bregnhøj
102 sider
Gyldendal 2018

NEB SENUS FORBANDELSE

Her er et gennemtestet undervisningsspil,
som gør det virkelig sjovt at lære informations-
søgning og kildekritik

**Et spil, der
kombinerer læring,
leg, gamification og
bevægelse. Et spil,
der sætter pulsen op
og får deltagerne i
godt humør.**

Bryd koden og red
verden ...

Spillet er bygget op over
et forløb på 5 moduler
med forskellige temaer/
læringspunkter.

Modulerne er bundet
sammen af en fængs-
lende historie, der stiller
deltagerne den opgave
at redde verden fra en
stærk forbandelse.

For over 4000 år siden
herskede den grusom-
me konge, Neb Senu
over Ægypten. Han var
en mægtig troldmand
der kastede en forban-
delse over hele verden.
Troldkvinden Kaar skabte
en modbesværgelse
mod forbandelsen og
reddede verden fra Neb
Senus tyranni.

Neb Senus ånd overle-
vede, men uden menne-
skelig form kunne han
ikke destruere mod-
besværgelsen. Derfor
skjulte han den i en
gådefuld kiste.
For at stoppe Neb Senu
skal man finde modbe-
sværgelsen mod hans
forbandelse.

Modul 1: SPØRG KAAR

Definere informationsbehov
via øvelse i at stille spørgsmål.

Modul 2: MUMIERNES HEMMEIGHED

Arbejde med emneord og
synonymer.

Modul 3: DE FIRE ORAKLER FRA THINIS

Vælge den bedste kilde til at
besvare et konkret spørgsmål.

Modul 4: DYRENES ÅND

Arbejde med filtre, flere ord og
frasesøgning.

Modul 5: SANDHEDSFLODEN

Arbejde med kritisk refleksion
og grundighed.

Neb Senu:

- Undervisningsspil fra ca. 11 år og op.
- Narrativ pakket med cliffhangers.
- 5 legebaserede læringsaktiviteter.
- Kan spilles alle vegne, hvor der er gulvplads, i skolen, biblioteksrummet, på legepladsen etc.
- Afvikles i sin fulde version over 5 dobbelttimer.
- Fungerer også med enkelte moduler hvor narrativet er 'limen'.
- Understøtter under-
visning/trinmål i Dansk,
IT & Medier:
*Søge information på en
systematisk (og kritisk) måde/
søge og indsamle information
og tage kritisk stilling.*
- Underviseren kan være en
lærer og/eller en biblio-
tekar sammen eller på skift.
- Ikke bare for sjov eller
teambuilding, men for
læring.
- Alt-i-1-box, mobil løsning.

Information & Salg

Neb Senu er produceret
af Helsingør Kommunes
Biblioteker.

Pris: 2.500 kr.

ex. moms

Henvendelse:

maj65@helsbib.dk

Udviklet af biblioteks- og
skolefolk i Hørsholm,
Roskilde og Helsingør.
Tak til Slots- og Kultur-
styrelsens Udviklingspulje
samt Udviklingsmidler til
nationale biblioteksformål.

HELINGØR KOMMUNES

